

УДК 657.8:339

Рябчук О.Г.

oksana_riabchuk@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-8656-6720

*к.е.н., доц., доцент кафедри аудиту та економічного аналізу,
Державний податковий університет, м. Ірпінь*

Андрух О.В.

andruholya@gmail.com

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Державний податковий університет, м. Ірпінь*

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НАФТОГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання у галузі нафтогазової промисловості як такої, що забезпечує енергетичну безпеку країни та має високий рівень капіталовкладень, складність технологічних процесів, складність фінансового обліку, великий обсяг операцій, високі ризики шахрайства, ймовірності екологічної, техногенної небезпеки та функціонує в умовах нестабільних цін на енергоносії і в умовах воєнних дій в Україні. Наголошено, що ця галузь не тільки забезпечує енергетичні потреби країни, але й значно впливає на її фінансові показники, що робить необхідним забезпечення її високого рівня прозорості та ефективності. У даному дослідженні розкрито особливості здійснення аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості, висвітлено вплив специфіки галузі на ці процеси, а також обґрунтовано необхідність визначення основних напрямів щодо їх удосконалення. Зазначено, що аудит та аналіз діяльності суб'єктів господарювання є найважливішими інструментами системи економічного контролю та управління, особливо в галузях, що мають стратегічне значення для національної економіки, зокрема таких, як нафтогазова промисловість. Їх періодичне та якісне здійснення сприяє зміцненню конкурентоспроможності, забезпечує стабільність та ефективність діяльності суб'єктів господарювання галузі у довгостроковій перспективі, що є необхідною умовою для успішної діяльності в період швидких змін та в умовах війни. У статті висвітлено дослідження аудиту та проведено аналіз окремих показників діяльності АТ «Укргазвидобування», що є найбільшою газовидобувною компанією у Центральній і Східній Європі. Акцент зроблено на виконанні аналітичних процедур при проведенні аудиту, які мають особливе значення, оскільки можуть ідентифікувати основні фінансово-економічні тенденції та виявити можливі зони ризику. Здійснення таких процедур сприяє підвищенню прозорості та ефективності діяльності суб'єктів господарювання, що також зміцнює довіру інвесторів і допомагає забезпечити стабільність у галузі. Запропоновано напрями удосконалення аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості шляхом посилення окремих ключових аспектів, які могли б значно підвищити ефективність і точність їх проведення.

Ключові слова: аудит, аналіз діяльності, аналітичні процедури, нафтогазова промисловість, суб'єкти господарювання.

Riabchuk Oksana

oksana_riabchuk@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-8656-6720

PnD, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Audit and Economic Analysis, State Tax University, Irpin

Andrukh Olha

andruholya@gmail.com

Second-Level Higher Education Applicant (Master's Degree Applicant), State Tax University, Irpin

FEATURES OF THE AUDIT AND ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF OIL AND GAS INDUSTRY MANAGEMENT ENTITIES

Abstract. *The article substantiates the need to audit and analyze the activities of business entities in the oil and gas industry as one that ensures the energy security of the country and has a high level of capital investments, the complexity of technological processes, the complexity of financial accounting, a large volume of transactions, high risks of fraud, the likelihood of environmental, man-made danger and operates in the conditions of unstable energy prices and in the conditions of military operations in Ukraine. It was emphasized that this industry not only provides the energy needs of the country, but also significantly affects its financial indicators, which makes it necessary to ensure its high level of transparency and efficiency. This study reveals the specifics of auditing and analysis of the activities of oil and gas industry entities, highlights the influence of the specifics of the industry on these processes, and also substantiates the need to determine the main directions for their improvement. It is noted that the audit and analysis of the activities of business entities are the most important tools of the economic control and management system, especially in industries of strategic importance for the national economy, in particular, such as the oil and gas industry. Their periodic and high-quality implementation contributes to strengthening competitiveness, ensures the stability and efficiency of the business entities of the industry in the long term, which is a necessary condition for successful activity in a period of rapid changes and in conditions of war. The article highlights the audit research and analyzes individual performance indicators of JSC "Ukrgezvydobuvannya", which is the largest gas production company in Central and Eastern Europe. Emphasis is placed on the performance of analytical procedures during the audit, which are of particular importance, as they can identify the main financial and economic trends and identify possible risk areas. The implementation of such procedures contributes to increasing the transparency and efficiency of business entities, which also strengthens the confidence of investors and helps to ensure stability in the industry. The article proposes directions for improving the audit and analysis of oil and gas industry entities by strengthening certain key aspects that could significantly increase the efficiency and accuracy of their performance.*

Key words: audit, activity analysis, analytical procedures, oil and gas industry, business entities.

JEL Classification: M42

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-43-10>

Постановка проблеми. Нафтогазова промисловість є однією з ключових галузей економіки, що забезпечує енергетичну безпеку країни та є основним джерелом валютних надходжень. Вона включає в себе видобуток, транспортування, зберігання та переробку нафти і природного газу, а також їх реалізацію на внутрішньому та міжнародному ринках.

У зв'язку з високим рівнем капіталовкладень, складністю технологічних процесів та забезпеченістю відповідності міжнародним стандартам, ефективність діяльності підприємств даної галузі значною мірою залежить від належного та якісного проведення їх аудиту та аналізу діяльності.

Проблеми аудиту в нафтогазовій промисловості включають складність фінансового

обліку, величезний обсяг операцій, високі ризики шахрайства та фінансових маніпуляцій, а також необхідність забезпечення належної екологічної та техногенної безпеки.

Для нафтогазових підприємств, які функціонують в умовах нестабільних цін на енергоносії, політичних та економічних ризиків, особливо важливим є проведення аудиту, який дозволить виявити неефективність в управлінських рішеннях, зменшити можливість збитків і забезпечити прозорість їх діяльності.

Отже, питання здійснення аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості є важливими, адже удосконалення підходів до них дозволить не лише підвищити ефективність діяльності відповідних суб'єктів господарювання, а й забезпечити виконання міжнародних стандартів і вимог законодавства, що як наслідок, підвищить конкурентоспроможність даної галузі на міждержавному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Чимало науковців зосередили свою увагу на дослідженні особливостей організації та проведення аудиту і аналізу діяльності підприємств. Зокрема, питання аудиту господарської діяльності підприємств досліджували такі вчені, як: Пацарнюк О.В. [1], Михайленко О.В. та Ніколаєнко С.М. [2], Радіонова Н.Й. та Гайдей І.С. [3], Візіренко С.В. та Копил Я.М. [4], Мулик Я. [5] та інші; дослідження проведення аналізу відобразили у своїх працях Ніценко В.С. [6], Гончаренко Н.Г. [7], Химич І.Г. та Різник Н.М. [8] та інші.

Також окремі вчені приділили увагу дослідженню особливостей діяльності нафтогазової промисловості. Зокрема, дане питання досліджували: Гламаздин В.П. та Мельник В.М. [9], Коцкулич Т. та Негрич І. [10], Комеліна О.В., Щербіна С.А. та Крайнев В.М. [11] та інші. Однак, дослідження особливостей здійснення аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання у галузі нафтогазової промисловості не в повній мірі знайшли відображення у працях вчених, що вказує на необхідність здійснення подальших досліджень у даному напрямі.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження особливостей здійснення аудиту і аналізу діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості, висвітлення впливу специфіки галузі на ці процеси, а також визначення ключових аспектів щодо напрямів їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аудит та аналіз діяльності підприємств є найважливішими інструментами системи економічного контролю та управління, особливо в галузях, що мають стратегічне значення для національної економіки, як нафтогазова промисловість. Дана галузь не тільки забезпечує енергетичні потреби країни, але й значно впливає на її фінансові показники, що робить необхідним забезпечення її високого рівня прозорості, ефективності та фінансової відповідальності.

Що стосується аудиту нафтогазової промисловості, то варто зазначити, що він має свої специфічні особливості. Однією з основних проблем є висока капіталомісткість виробництва та ризики, пов'язані зі змінами цін на енергоресурси. О.О. Стрекаль, вважає, що аудит у даній галузі повинен бути спрямований не лише на фінансові аспекти, а й на управління ризиками та впровадження інновацій. Це включає оцінку ефективності використання ресурсів, а також розгляд стратегій, які можуть мінімізувати вплив коливання ціни на енергоресурси. Крім того, аудит має вирішити технічні та екологічні аспекти діяльності підприємств, оскільки нафтогазова галузь характеризується високими екологічними ризиками, що вимагає впровадження сталих і технологічно інноваційних рішень для довгострокової конкурентоспроможності та сталого розвитку [12].

Аудит має велике значення для підприємств нафтогазової промисловості, оскільки він дозволяє оцінити ефективність використання значних капіталовкладень, що характерно для цієї галузі, а також фінансові та операційні ризики, пов'язані з навантаженням на енергоресурси. Крім того, аудит сприяє забезпеченню прозорості фінансової звітності, що є показником для залучення інвестицій, а також для виконання нормативних вимог та стандартів, зокрема в умовах суворого державного регулювання. Завдяки аудиту можна посилити внутрішній контроль, покращити ефективність управлінських рішень і надалі реагувати на зміни зовнішнього середовища, що підвищує стабільність та конкурентоспроможність на ринку.

Для комплексної оцінки діяльності суб'єктів господарювання значну роль виконує аналіз, який є невід'ємною частиною аудиторської перевірки.

Аудит та аналіз діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості

забезпечують не лише функцію контролю, але й виступають інструментами стратегічного управління, які дозволяють підприємствам даної галузі не лише адаптуватися до умов сучасної економіки, а й досягти процвітання. Вони сприяють зміцненню конкурентоспроможності, забезпечують стабільність і ефективність у довгостроковій перспективі, що є необхідною умовою для успішної діяльності в період швидких змін.

Для дослідження особливостей здійснення аудиту та аналізу діяльності суб'єктів нафтогазової промисловості було обрано АТ «Укргазвидобування», що є найбільшою газодобувною компанією у Центральній і Східній Європі, яка видобуває 77% природного газу та спеціалізується на виробництві газового конденсату.

Аудит АТ «Укргазвидобування» представляє собою системний підхід до перевірки фінансової, виробничої та екологічної діяльності компанії із забезпечення прозорості, підвищення ефективності управлінських процесів та дотримання чинного законодавства. Процес аудиту включає декілька етапів: планування, проведення аудиторської перевірки, складання аудиторського звіту.

Методика аудиту базується на використанні сучасних інструментів та аналітичних процедур, також значна увага приділяється технічним та екологічним аспектам діяльності компанії, зокрема перевірки ефективності видобутку газу, використання природних ресурсів, дотримання стандартів безпеки та екологічних вимог.

Для проведення аудиту АТ «Укргазвидобування», як ключового гравця на енергетичному ринку України, аналітичні процедури мають особливе значення, оскільки вони могли б ідентифікувати основні фінансово-економічні тенденції та виявити можливі зони ризику. Здійснення таких процедур сприяє підвищенню прозорості та ефективності роботи компанії, що також зміцнює довіру інвесторів і допомагає забезпечити стабільність у галузі.

Міжнародний стандарт аудиту 520 «Аналітичні процедури» розглядає використання аудитором аналітичних процедур як процедур перевірки по суті і як процедур, що проводяться перед завершенням аудиту, які допомагають аудитору при формуванні остаточного висновку щодо фінансової звітності [13].

Аналітичні процедури аудиту включають різноманітні методи та інструменти, які

використовують для детального дослідження фінансових та операційних показників діяльності компанії.

При виконанні аналітичних процедур під час проведення аудиту АТ «Укргазвидобування» застосовуються такі методи як: горизонтальний (трендовий) та вертикальний аналіз фінансової звітності, коефіцієнтний аналіз, порівняльний аналіз з галузевими стандартами. Ці методи дозволяють оцінювати фінансові показники компанії не тільки з урахуванням їх абсолютної величини, але й у динаміці, що забезпечує всебічне розуміння її стану та основних тенденцій.

При виконанні аналітичних процедур під час проведення аудиту важливе значення має проведення коефіцієнтного аналізу, який дозволяє оцінити фінансовий стан, ефективність діяльності та рівень ризиків клієнта. Аудитор визначає основні фінансові показники, які застосовуються для такого аналізу. До них можуть належати коефіцієнти ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Для прикладу, проведемо розрахунок показників ліквідності та платоспроможності АТ «Укргазвидобування» (табл. 1).

За даними табл. 1 бачимо, що усі коефіцієнти ліквідності та платоспроможності АТ «Укргазвидобування» протягом досліджуваного періоду не досягають нормативних значень. Це може свідчити про недостатній рівень забезпечення компанії ліквідними активами для покриття короткострокових зобов'язань, що створює ризики втрати платоспроможності. Така ситуація вимагає детального аналізу причин і вжиття заходів для покращення фінансового стану компанії.

Варто зазначити, що при виконанні аналітичних процедур під час аудиту важливу роль відіграє також аналіз фінансової стійкості підприємства. Він дає можливість оцінити спроможність підприємства долати фінансові труднощі, виконувати свої зобов'язання та підтримувати стабільність навіть у мінливих умовах та умовах війни.

Аналіз основних показників фінансової стійкості досліджуваного підприємства представлено в табл. 2.

За даними табл. 2 бачимо, що коефіцієнт автономії вище нормативного значення ($\geq 0,5$), що вказує на те, що АТ «Укргазвидобування» протягом досліджуваного періоду є фінансово незалежним від зовнішніх дже-

Таблиця 1

**Аналіз показників платоспроможності та ліквідності
АТ «Укргазвидобування» за 2021–2023 рр.**

Показники	Значення показника			Відхилення, +/-		Нормативне значення
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	
Коефіцієнт покриття	0,62	0,51	0,86	+0,24	+0,35	>1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,42	0,36	0,74	+0,32	+0,38	> 0,5
Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	0,02	0,01	0,02	-	+0,01	>0,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,01	0,02	-	+0,01	>0,2
Частка оборотних активів у загальній сумі активів	0,06	0,06	0,1	+0,04	+0,04	> 0,5
Частка виробничих запасів у оборотних активах	0,33	0,29	0,14	-0,19	-0,15	>0,5

Джерело: розраховано авторами за показниками фінансової звітності АТ «Укргазвидобування»

Таблиця 2

Аналіз показників фінансової стійкості АТ «Укргазвидобування» за 2021–2023 рр.

Показники	Значення показника			Відхилення, +/-	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Коефіцієнт автономії	0,80	0,77	0,79	-0,01	+0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	1,26	1,30	1,27	+0,01	-0,03
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	0,26	0,30	0,27	+0,01	-0,03
Коефіцієнт фінансової стабільності	3,89	3,33	3,76	-0,13	+0,43
Коефіцієнт маневреності власних коштів	-0,19	-0,23	-0,14	+0,05	+0,09
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	-0,04	-0,07	-0,02	+0,02	+0,05

Джерело: розраховано авторами за показниками фінансової звітності АТ «Укргазвидобування»

рел фінансування. Однак, варто зазначити, що даний показник має тенденцію до зменшення порівняно з 2021 роком. Це незначне зменшення свідчить про те, що підприємство стало більш залежним від залучення додаткових коштів.

Коефіцієнт фінансової залежності є оберненою величиною до коефіцієнта автономії та відображає, скільки одиниць загальних джерел фінансування припадає на одну одиницю власного капіталу. Аналізуючи зміну цього показника між 2021 та 2023 роками, можна зробити висновок, що компанія почала активніше залучати позикові кошти, що призвело до збільшення їхньої частки. У 2023 році на кожну гривню власного капіталу підприємство використовує 1,27 грн позикових ресурсів.

Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу показує, яка сума залучених коштів припадає на одну гривню власних вкладень у активи. Аналізуючи цей показник, можна відзначити, що у 2022 році підприємство залучало 0,30 грн. позикових ресурсів на кожну гривню власного капіталу, а у 2023 році цей показник зменшився до 0,27 грн. Це свідчить про скорочення залежності компанії від зовнішнього фінансування та підвищення її фінансової стійкості. Така динаміка може бути наслідком обережної політики в залученні кредитів і зосередженості на розвитку власних джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує співвідношення між власними та залученими коштами. Рекомендовані межі цього показника становлять від 0,67 до 1,5.

Значення нижче 0,67 свідчить про високий рівень фінансових ризиків, тоді як перевищення 1,5 може вказувати на наявність резервів для підвищення ефективності за рахунок залучення додаткових позикових ресурсів. У 2021 році коефіцієнт становив 3,89; у 2022 році – 3,33; а у 2023 році – 3,76. Це свідчить про те, що компанія володіє значним запасом власного капіталу у порівнянні із залученими коштами, що забезпечує стабільну фінансову позицію та створює можливість для більш ефективного використання позикових ресурсів для розвитку.

Коефіцієнт маневреності власних коштів демонструє рівень мобільності власного капіталу, тобто частку власних ресурсів, вкладених у оборотні активи. Для забезпечення достатньої фінансової гнучкості оптимальне значення цього коефіцієнта має бути не нижчим за 0,2. Проведений аналіз показує, що протягом аналізованого періоду коефіцієнт має від'ємне значення: у 2021 році – (-0,19); у 2022 році – (-0,23); у 2023 році – (-0,14). Це свідчить про те, що АТ «Укргазвидобування» не має достатньої частки власного капіталу, інвестованого в оборотні активи. Така ситуація вказує на значні фінансові труднощі, які можуть обмежувати гнучкість у покритті операційних витрат і знижувати здатність компанії реагувати на зміни ринкових умов.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу показує, яку частку матеріальних оборотних активів становить загальний обсяг робочого капіталу. Згідно з табл. 2, у 2023 році цей показник демонструє покращення порівняно з попередніми періодами.

Підсумовуючи результати аналізу фінансової стійкості, можна зробити висновок, що діяльність АТ «Укргазвидобування» супроводжується певними ризиками, які можуть впливати на здатність підприємства виконувати свої зобов'язання та забезпечувати стабільний розвиток. Не зважаючи на наявність можливостей для підвищення ефективності використання капіталу, компанії необхідно спрямувати зусилля на покращення ліквідності, оптимізацію структури фінансування та підвищення гнучкості активів для забезпечення більшої фінансової стабільності в умовах динамічного ринку.

У цілому, аналіз діяльності АТ «Укргазвидобування» показав, що діяльність підприємства потребує вдосконалення у сфері фінансового

менеджменту та ефективності використання активів. Рекомендаціями можуть бути посилення контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізація витрат і поліпшення управління активами для підвищення їх оборотності та ефективності використання. Важливо також зосередитись на модернізації технологічних процесів та впровадженні більш ефективних управлінських інструментів, що дозволить знизити операційні витрати та покращити якість фінансового планування.

Крім того, підприємству варто розглянути можливість диверсифікації джерел доходу, а також вивчити потенційні можливості для залучення додаткових інвестицій, що забезпечить стабільність і стійкість на довгострокову перспективу. Для зниження ризиків, пов'язаних з зовнішніми економічними змінами, необхідно впровадити гнучку стратегію управління фінансами, яка дозволить оперативно реагувати на зовнішні виклики.

Загалом, своєчасна реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити фінансову стійкість компанії, покращити її конкурентоспроможність на ринку та забезпечити стабільне економічне зростання у майбутньому.

Що ж стосується напрямів удосконалення аудиту та аналізу діяльності підприємств нафтогазової промисловості загалом, варто зазначити кілька ключових аспектів, які могли б значно підвищити ефективність і точність їх проведення:

1. *Використання сучасних технологій.* Впровадження новітніх інформаційних систем для автоматизації збору та обробки даних дозволить значно зменшити час, витрачений на аналіз фінансової та операційної діяльності підприємств. Новітні технології можуть забезпечити кращу прозорість операцій та підвищити ефективність аудиторських перевірок.

2. *Удосконалення методів оцінки активів і зобов'язань.* Нафтогазова промисловість має специфічні активи, такі як природні ресурси, які важко оцінити традиційними методами, удосконалення методів їх оцінки (наприклад, за допомогою розширеного прогнозування запасів та ціноутворення) може підвищити точність аудиту та аналізу.

3. *Розширення використання нефінансових показників.* Для більш повної оцінки діяльності підприємства важливо не обмежуватися лише фінансовими показниками. Врахування екологічних, соціальних та управлінських факторів

(ESG-аналіз) може сприяти більш глибокому розумінню впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище, а також покращити прозорість і репутацію компанії.

4. *Підвищення кваліфікації аудиторів і аналітиків.* Нафтогазова промисловість є складною та високотехнологічною, тому аудиторські процедури, в тому числі аналітичні, вимагають використання глибоких знань у галузі енергетики, геології та інженерії. Постійне підвищення кваліфікації фахівців, включаючи спеціалізовані тренінги та практикуми, сприятиме більш ефективному виконанню аудиторських завдань.

5. *Удосконалення управлінської звітності та внутрішнього контролю.* Вдосконалення системи управлінської звітності та внутрішнього контролю на підприємствах нафтогазової промисловості дозволить знизити ризики неефективного використання ресурсів та забезпечить своєчасне виявлення фінансових і операційних проблем. Це також зменшить кількість помилок та підвищить ефективність проведення аудитів.

6. *Врахування зовнішніх факторів.* Діяльність нафтогазових компаній значно залежить від зовнішніх чинників (зміни в цінах на нафту, державне регулювання, міжнародні санкції тощо), тому удосконалення аналізу впливу макроекономічних і політичних факторів є необхідним для точного прогнозування фінансових результатів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

7. *Міжнародні стандарти та інтеграція з міжнародними аудиторями.* Зважаючи на глобальність нафтогазового сектору, важливою складовою удосконалення їх аудиту є інтеграція з міжнародними аудиторськими стандартами та співпраця з міжнародними аудиторями. Це дозволить підвищити рівень прозорості, відповідності вимогам міжнародних стандартів і забезпечити кращу комунікацію з інвесторами.

Врахування всіх цих аспектів дозволить значно підвищити ефективність аудиту та аналізу діяльності підприємств нафтогазової промисловості, що в свою чергу сприятиме покращенню фінансових результатів і стабільності галузі в цілому.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Аудит і аналіз діяльності суб'єктів господарювання нафтогазової промисловості є ключовими інструментами для забезпечення фінансової стій-

кості, ефективного управління ресурсами та виявлення потенційних ризиків їх діяльності. З огляду на специфіку цієї галузі, де значну роль відіграє державне регулювання, коливання на міжнародних ринках та високий рівень капіталовкладень, важливість проведення комплексного та об'єктивного аудиту не можна переоцінити.

Особливості аудиту в нафтогазовій промисловості вимагають врахування багатьох факторів, таких як: складність фінансових операцій, наявність великої кількості взаємозв'язків з контрагентами, специфіка інвестиційних проектів, необхідність врахування природних ресурсів як основних активів підприємства. Використання сучасних методів фінансового та операційного аналізу дозволяє підвищити точність оцінки діяльності компаній та забезпечити відповідність їх діяльності вимогам нормативно-правових актів.

Процес аудиту нафтогазових підприємств потребує гнучкості і адаптації до змінюваних ринкових і політичних умов, та зовнішніх факторів. Важливе значення має впровадження передових технологій, що дозволить знизити ризики помилок та підвищити ефективність прийняття управлінських рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пацарнюк О.В. Організаційні етапи аудиту інноваційної діяльності підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 163–168.
2. Михайленко О.В., Ніколаєнко С.М. Особливості аналізу і аудиту господарської діяльності підприємств в умовах воєнного стану. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 4. С. 163–169. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39421>
3. Радіонова Н.Й., Гайдей І.С. Організаційні засади проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2019. № 142. С. 136–148. URL: <http://surl.li/qcqqub>
4. Візіренко С., Копил Я. Удосконалення методики аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та його фінансового стану. *Управління змінами та інновації 2021* № 1. С. 18–23. URL: <https://cmi.politehnica.zp.ua/index.php/journal/article/view/3>
5. Мулик Я. Розвиток організаційно-методичних аспектів аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-26>

6. Nitsenko V., Sharapa O., Burdeina N., Hanzhurenko I. Accounting and analytical information in the management system of a trading enterprise in Ukraine. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 2. С. 3–18.

7. Гончаренко Н.Г. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі економічного аналізу господарської діяльності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 30. С. 52–54.

8. Химич І., Різник Н. Фінансово-економічний аналіз підприємств: основа прогнозування позитивних результатів в умовах кризи. *Міжнародний науковий журнал менеджменту, економіки та фінансів*. 2024. № 3 (1). С. 62–71. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20240301.06>

9. Гламаздин В.П., Мельник О.В., Тонкоголосюк В.М. Розвиток нафтогазового сектору як складової енергетики України. *Наука, технології, інновації*. 2020. № 1. С. 32–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/STI_2020_1_7

10. Коцкулич Т., Негрич І. Особливості діяльності підприємств нафтогазової галузі через призму обліку за міжнародними стандартами. *Молодий вчений*. 2018. № 4 (56). С. 792–794. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4862>

11. Комеліна О.В., Щербініна С.А., Крайнев В.М. Оцінка підприємницьких ризиків для підприємств нафтогазового сектора. *Економіка і організація управління*. 2022. № 2. С. 97–109. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/12548>

12. Стрекаль О.О. Зовнішній фінансовий аудит у компанії нафтогазового сектору. *Економічна наука*. 2015. С. 108–112. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2015/24.pdf

13. Міжнародний стандарт аудиту 520 «Аналітичні процедури». *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Видання 2016–2017 років. Частина I*. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf

REFERENCES

1. Patsarnyuk, O. V. (2021), Orhanizatsiyni etapy audytu innovatsiynoyi diyal'nosti pidpryyemstva [Organisational stages of an audit of an enterprise's innovation activity], *Ekonomika ta derzhava*, vol. 4, pp. 163–168.

2. Mykhaylenko O. V., Nikolayenko S. M. (2022), Osoblyvosti analizu i audytu hospodars'koyi diyal'nosti pidpryyemstv v umovakh voyennoho stanu [Features of analysis and audit of economic activities of enterprises under martial

law], *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 4, pp. 163–169, available at: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39421>

3. Radionova, N. Y., Haydey, I. S. (2019), Orhanizatsiyni zasady provedennya audytu finansovykh rezul'tativ diyal'nosti pidpryyemstva [Organizational principles for conducting an audit of the financial results of an enterprise], *Ekonomichnyy prostir*, vol. 142, pp. 136–148, available at: <http://surl.li/qcggub>

4. Vizirenko, S., Kopyl, Ya. (2021), Udoskonalennya metodyky audytu finansovykh rezul'tativ diyal'nosti pidpryyemstva ta yoho finansovoho stanu [Improving the methodology for auditing the financial results of an enterprise and its financial condition], *Upravlinnya zminamy ta innovatsiyi*, vol. 1, pp. 18–23, available at: <https://cmi.politehnica.zp.ua/index.php/journal/article/view/3>

5. Mulyk, Ya. (2023), Rozvytok orhanizatsiyno-metodychnykh aspektiv audytu finansovoyi stiykosti ta platospromozhnosti pidpryyemstva [Development of organizational and methodological aspects of auditing the financial stability and solvency of an enterprise], *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 47, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-26>

6. Nitsenko, V., Sharapa, O., Burdeina, N., Hanzhurenko, I. (2017), “Accounting and analytical information in the management system of a trading enterprise in Ukraine”, *Visnyk KHNAU im. V.V. Dokuchayeva. Seriya “Ekonomichninauky”*, vol. 2, pp. 3–18.

7. Honcharenko, N. H. (2020), Pryynyattya obgruntovanykh upravlins'kykh rishen' na pidstavi ekonomichnoho analizu hospodars'koyi diyal'nosti pidpryyemstv [Making informed management decisions based on economic analysis of the economic activities of enterprises], *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, is. 30, pp. 52–54.

8. Khymych, I., Riznyk, N. (2024), Finansovo-ekonomichnyy analiz pidpryyemstv: osnova prohnuzovannya pozytyvnykh rezul'tativ v umovakh kryzy [Financial and economic analysis of enterprises: the basis for predicting positive results in times of crisis], *Mizhнародnyy naukovyy zhurnal menedzhmentu, ekonomiky ta finansiv*, vol. 3 (1), pp. 62–71, DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20240301.06>

9. Hlamazdin, V. P., Mel'nyk, O. V., Tonkholosyuk, V. M. (2020), Rozvytok naftohazovoho sektoru yak skladovoyi enerhetyky Ukrayiny [Development of the oil and gas sector as a component of Ukraine's energy sector], *Nauka, tekhnolohiyi, innovatsiyi*, vol. 1, pp. 32–41, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/STI_2020_1_7

10. Kotskulych, T., Nehrych, I. (2018), Osoblyvosti diyal'nosty pidpryyemstv naftohazovoyi haluzi cherez pryzmu obliku za mizhnarodnyimi standartamy [Peculiarities of the activities of oil and gas industry enterprises through the prism of accounting according to international standards], *Molodyy vchenyy*, vol. 4 (56), pp. 792–794, available at: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4862>

11. Komelina, O. V., Shcherbinina, S. A., Kraynyev, V. M. (2022), Otsinka pidpryyemnyts'kykh ryzykiv dlya pidpryyemstv naftohazovoho sektora [Business risk assessment for oil and gas sector enterprises], *Ekonomika i orhanizatsiya upravlinnya*, vol. 2, pp. 97–109, available at: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/12548>

12. Strekal, O. O. (2015), Zovnishniy finansovyy audyt u kompaniyi naftohazovoho sektoru [External financial audit in an oil and gas company], *Ekonomichna nauka*, pp. 108–112, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2015/24.pdf

13. Mizhnarodni standarty kontrolyu yakosti, audytu, ohlyadu, inshoho nadannya vpevnenosti ta suputnykh posluh. Chastyna I. (2016–2017), Mizhnarodnyy standart audytu 520 “Analitichni protsedury” [International Standard on Auditing 520 “Analytical Procedures”], available at: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf

*Стаття надійшла до редакції
15 листопада 2024 р.*